

Dagsorden til møde den 16. november 2016 i Grønt Råd

Dok.nr.: 144029/16	Sagsid.: 14/2118	Initialer: KAKK	Åben sag
--------------------	------------------	-----------------	-----------------

Sted: Rådhuset i Varde – **Kantinen – lille del**

Deltagere	
Udvalget for Plan og Teknik – Varde Kommune – Preben Friis-Hauge	Visionspilot – Varde Kommune – Kirstine Gottlieb
Naturcentret – Varde Kommune – Klaus Bertram Fries	Udvalget for Plan og Teknik – Varde Kommune – Niels Christiansen
Naturvejlederforeningen i Danmark – Morten Vinding	NaturKulturVarde – Lasse Frøkjær
Teknik og Miljø – Varde Kommune – Lars-Bo Johansen	Varde Museum – Lene B. Frandsen
Dansk Jægerforbund – Laurids Bjerre	Dansk Akvakultur – Bjarne Jøker Eg
Landdistriktskonsulent – Varde Kommune – Hanne Jespersen	Danmarks Naturfredningsforening – Merete Vigen Hansen
Sportsfiskerforbundet i Danmark – Jan Porsgaard	ProVarde - Colin John Seymour
Naturstyrelsen – Søren Rask Jessen	Familielandbruget Sydvest – Per Mikkelsen
Dansk Ornitologisk Forening – Ole Hansen	Friluftsrådet – Hanne Voetmann
Sydvestjysk Landboforening – Claus Christensen	

Formand: Preben Friis-Hauge

Referent: Kathrine Kielgast

Punkt	Referat
I.	Velkomst ved formand Preben Friis-Hauge
	Preben bød velkommen.
II.	Godkendelse af dagsorden/referat
	Begge godkendt med den bemærkning, at punktet om status på visionen flyttes op lige efter gennemgangen af udkast til friluftspolitik.
III.	Afbud og fraværende
	Morten Vinding, Claus Christensen, Laurids Bjerre og Søren Rask Jessen
IV.	Dagsorden
1.	Formandens orientering
	Afgørelser i Natur- og Miljøklagenævnet om erstatningsnatur: DN har påklaget alle tre sager til Natur- og miljøklagenævnet. Nævnet har afgjort, at heden kan flyttes, men ikke de to søer. Afgørelserne er endegyldige og har betydning for behandling af sådanne sager fremadrettet.
2.	Udkast til Friluftspolitik (Ellen Margrethe Hansen – 20 min.)
	Der har været nedsat en arbejdsgruppe, og på baggrund af inputs herfra er der udarbejdet udkast til friluftspolitik. Ellen Margrethe Hansen fra Vej og Park holdt oplæg og modtog inputs fra Det Grønne Råd. Merete Vigen Hansen: Det er vigtigt at gøre reglerne klare for offentlighedens adgang i det åbne land overfor nogle lodsejere.

Jan Porsgaard gjorde opmærksom på, at fiskeriet i åen lejes af lodsejerne langs med åen som gerne vil stille fiskevand til rådighed for lokale borgere og ikke nødvendigvis til mange turister. Det er vigtigt, at synliggøre overfor turister, at man ikke bare kan komme og begynde at fiske.

Colin Seymour: Der er ikke et voldsomt pres på fiskeriet fra turismesiden, og der er meget fokus på, at de der er får en ordentlig guidning.

Hanne Voetmann havde mange rettelser og input, blandt andet;

Beskrivelse af hvordan politikken kan bruges.

Mere om koblingen til de forskellige områder fx skole- og ældreområdet.

Krav til nyudstyknings.

Afsnittet om Vardes geografi bør udgå da man alligevel ikke kan få det hele med.

Ordet 'Natur' bruges for meget – det er jo en friluftspolitik.

Obs på at man i visionen skriver noget om handicapvenlighed, så det ikke behøver at stå alle steder.

Ole Hansen: Det er vigtigt, at man holder øje med, at den adgang der er i dag bliver ved med at være der – med henvisning til ulovligt opsatte skilte m.m.

Man skal desuden være varsom med det med tilgængelighed, så det kun er nogle steder man sikrer handicapadgang. F.eks. kan man sikre adgang til forskellige naturtyper på udvalgte steder.

Merete Vigen Hansen: Der forsvinder mange markveje og læbælter i disse år. Det er vigtigt, at man sikrer adgang i det åbne land.

Lene Frandsen opfordrede til, at man enkelte steder skriver 'Kulturlandskab'.

Hanne Voetmann: Handicapadgang – vi skal være gode til at fortælle hvor det er, så ingen bliver skuffede.

Rekreative byrum:

Ingen bemærkninger

Formidling og synlighed:

Ingen bemærkninger

Branding og bosætning:

Lasse Frøkjær: Der står i definitionen af hvad friluftsliv er, at 'friluftsliv er i fritiden ude i naturen'. Vi skal huske på, at vi også arbejder med læring under åben himmel, så det er ikke kun fritid.

Merete Vigen Hansen: Der bliver arbejdet meget med fødevarerprojekter blandt andet projektet 'Ud over kanten' som arbejder med en kobling mellem restaurationer og landmænd. Projektet kan bredes ud som arbejdsmetode for hele kommunen.

Colin Seymour: Det, at man kan sanke og spise i naturen kunne være relevant.

Der var enighed om, at der med baggrund i drøftelserne gennemføres endnu et møde i arbejdsgruppen – Klaus laver en Doodle og sender ud.

3. Udarbejdelse af Natura 2000-planer (Klaus Bertram Fries)

Forslagene til de 9 planer i Varde Kommune er i høring frem til den 15. december. Man kan afgive høringssvar på Kommunens hjemmeside. Planerne skal være færdige i april 2017.

	<p>De statslige planer ligger i et andet regi da staten selv vil køre deres proces. Det gælder fx Naturstyrelsen og Forsvaret.</p> <p>Ole Hansen spurgte til, om der ligger handleplaner for ynglefuglepladser og sammenhængende natur i de enkelte planer. Man forholder sig ikke til konkrete handlinger i planerne som er meget overordnede.</p> <p>Colin Seymour opfordrede til, at man husker at være kommunikativ omkring naturpleje så folk kan forstå hvorfor man laver disse indgreb i naturen.</p> <p>Merete Vigen Hansen nævnte et konkret projekt i Nymindegab omkring bekæmpelse af invasive arter. Her kunne kommunikationen omkring hvorfor man gør det godt være bedre, og være med til at skabe større forståelse for projektet blandt lokalbefolkningen.</p>
4.	Vandområdeplaner (Jan Pedersen)
	<p>Planerne blev vedtaget sidst i juli måned. Indsatserne er udmøntet i bekendtgørelser. Alle de ting som kommunen i samarbejde med Vandrådet meldte ind, er kommet med i vandområdeplanerne.</p> <p>Det forventes at der i starten af 2017 skal nedsættes vandråd som skal rådgive kommunen i vadehavsområdet og Ringkøbing Fjord i forhold til evt. at tage vandløb ud. Umiddelbart er det ikke muligt at komme med forslag til nye vandløb som burde indgå i planerne – blandt andet på den baggrund overvejer de grønne organisationer, om de vil være en del af processen.</p>
5.	Status på § 3 sagerne (Klaus Bertram Fries)
	<p>Af de 48 sager der nu er behandlet er der i cirka to tredjedele af sagerne givet / lavet aftale om lovliggørelse, påbud eller givet dispensation. Der er foreløbigt givet dispensation i 1 sag.</p> <p>En sag fra Varde Kommune har været behandlet i Byretten. Sagen omhandler nogle arealer som Varde Kommune mener er § 3 arealer. Afgørelsen er påklaget til Natur- og Miljøklagenævnet, som har givet kommunen ret. Lodsejer har nu klaget til Byretten, som har givet lodsejer delvist ret. Sagen ligger nu hos Natur- og Miljøklagenævnet, som skal komme med en ny afgørelse til kommunen.</p> <p>Preben Friis-Hauge nævnte, at landmændenes rådgivere af og til ikke er helt skarpe på at gøre opmærksom på udpegninger og fredninger når de rådgiver fx i forbindelse med køb osv.</p> <p>Merete Vigen Hansen: Det er meget lille areal der er udpeget. Og vi sidder med dette på baggrund af et statsligt tjek som DN foranledigede. DN får hele tiden meldinger om natur der forsvinder.</p>
6.	Pleje af fredede områder (Klaus Bertram Fries)
	<p>Målet er at holde de fredede områder plejede med dyr. Man er begyndt med at lave plejeplaner for tre til fire steder mere.</p> <p>Merete Vigen Hansen: Vi er glade for at have fået øremærket de 300.000 kr. der er afsat til fredninger, men er bekymrede for, at alle 'naturpengene' nu bruges på fredningerne så der ikke bliver afsat midler til fx bekæmpelse af hybenrose.</p> <p>Ved Varde Ådal er der kreaturer hele vejen rundt nu, hvor der på en del var heste sidste år. Køerne er klart bedre til naturpleje end hestene.</p>

7.	Naturpolitik og naturseminar – status (Klaus Bertram Fries)
	<p>Forslag til dato: Den 30. marts 2016 fra 14 – 17 (evt. start kl. 13)</p> <p>Skriv til Klaus eller Kathrine hvis man ønsker at deltage i gruppen som skal planlægge seminaret.</p> <p>Forslag om, at man evt. kan starte kl. 12.15 med frokost og starte seminaret kl. 13.00.</p> <p>Naturpolitikken behandles på udvalget i december/januar.</p>
8.	Vandløb og åer – spørgsmål, orientering og status (Klaus Bertram Fries og Jan Pedersen)
	<p>Nyt om Holme Å Genopretningen: Varde Kommune har modtaget VVM redegørelsen som skal igennem det politiske system og herefter sendes i høring. Man skal nu i gang med detailprojektering af projektet. Man har en god dialog med Sydenergi i forhold til arealer.</p> <p>Okkerbekæmpelse: I forslag til Naturpolitik er indsats 5 'Okkerfjernelse i Vandløb'. Varde Kommune vil inden 2019 have anlagt og påbegyndt indsatser til reduktion af okkerbelastningen i 11 udvalgte vandløb. Der er afsat penge til det på budgettet 2017-19, og man starter med de to af de 4 man har så de fungerer optimalt. Okkeranlæggene kommer inden 2021. Det er endnu ikke afklaret med staten hvorledes driften af okkeranlæggene skal finansieres.</p> <p>Status på nedtagning af opstemning ved Ansager Mølle. Er der noget mere konkret om hvordan området kommer til at tage sig ud efter opstemningen er fjernet? Hvordan kommer åen til at løbe?</p> <p>Dambruget er stoppet og indløbet er lukket, og man er i gang med at tømme for vand. Man afventer at få lov at gå i gang med anlægsarbejdet og forventer at kunne gøre det i en tør periode i 2017. Der er nedsat en arbejdsgruppe med menighedsrådet og borgerforeningen og der ligger et forslag om at bruge området til Naturpark Ansager. Mangler offentlighedsfasen af projektet.</p> <p>DTU-Aqua har med hjælp fra Sportsfiskerforeningerne i en periode på 6 uger her i efteråret foretaget fiskebestandsanalyse af noget nær samtlige mindre vandløb i hele Varde Å Systemet. Resultatet foreligger endnu ikke. Men - ved undersøgelsen af Ålegrøften i Alslev, opdagede vi 2 rør-udløb i bækken, som helt tydeligt lugtede og bar præg af kloakudløb! Kan Varde Kommune her i 2016 med slogan "Vi i Naturen" leve med sådan en forurening? Hvor mange kloakudløb findes i kommunen? Har kommunen plan for at stoppe disse?</p> <p>Problemet håndteres af dem der arbejder med spildevandsplanen i det åbne land.</p> <p>Aktion: Jan Porsgaard holder oplæg om undersøgelsen på næste møde i Grønt Råd. Problem med kloakudløb i vandløb håndteres af forvaltningen</p>
9.	Forekomst af signalkrebs i Varde Kommune (Klaus Bertram Fries)
	<p>Varde Kommune er blevet opmærksom på, at der flere steder i kommunen findes signalkrebs som er en invasiv art der på sigt kan udkonkurrere flodkrebsen som er en hjemmehørende art. Krebsene er formodentlig blevet sat ud et eller flere steder i fiskesøer og lignende og har bredt sig herfra. Krebsene er spiselige.</p> <p>Klaus opfordrede til, at borgere hjælper med registrering via giv os et praj funktionen på</p>

	hjemmesiden.
10.	Grøftekanter i Varde Kommune (Merete Vigen Hansen – 10 min.)
	Merete fortæller om grøftekanternes potentialer som gode levesteder for dyr og insekter og til at skabe sammenhænge i naturen. Hun opfordrede til, at man fra kommunal side ikke slår grøftekanterne så hårdt, og at private lodsejere holder lidt igen med slåning rundt om deres ejendomme ude på landet.
11.	Status for Filsø (Merete Vigen Hansen – 15 min.)
	Merete fortæller om hvad der er sket ved og omkring søen i året der er gået.
12.	Status på visionsarbejdet (Kirstine Gottlieb)
	<p>Arbejdet har været struktureret omkring 4 indsatsområder, der skulle understøtte målene, jf. "visionstræet."</p> <p>Sekretariatets perspektiv har været på visionen og den tværgående forankring. Det har været en grundlæggende tilgang, at Sekretariatet ikke skal erstatte eller tage over på fagområdernes arbejde, dermed er stærke tværgående samarbejder meget afgørende for succesen med visionsarbejdet.</p> <p>På den måde skal Visionssekretariatet netop arbejde med en tilgang som netværksorganisation.</p> <p>Indsatserne hen over året varierer meget. Således prioriteres der i sommerhalvåret især aktiviteter, som knytter an til oplevelser og arrangementer. Ved samarbejde og inddragelse af lokale understøttes forankringen, dermed er lokale samarbejder meget vigtige som en del af at opbygge kendskab, stolthed og ejerskab til visionen. I vinterhalvåret er indsatserne mere orienteret mod netværksskabende aktiviteter, indsamle og formidle erfaringer som også kan understøtte den langsigtede forankring.</p> <p>I 2017 vil man gerne have et mere fleksibelt budget, så man kan tage højde for ekstern fundraising, og man vil også gribe fat i de frivillige og bruge deres viden og erfaring.</p> <p>Markedsføring og kommunikation: Vi har gjort logo og slogan meget tydelige sammen med fortællingen om visionen.</p> <p>En af de ting der er fokus på, er at få erhvervslivet med - ikke kun fødevarerproducenter men også fx tømrervirksomheder m.m.</p> <p>Lasse Frøkjær: NKV har været med i markante markeringer i mange år og har haft det bedst år nogensinde takket være meget bedre netværk med kommunen.</p>
13.	Evt.
	<p>Møderække for næste år – forslag til datoer: Onsdag den 22. februar Onsdag den 31. maj Onsdag den 4. oktober</p> <p>Ok til møderækken.</p> <p>Opsamling: Arbejdsgruppen tager et møde mere om friluftspolitikken og der blev opfordret til at melde ind til naturseminargruppen til enten Klaus eller Kathrine</p>

